

کد درس : ۰۴

نام درس: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ندارد

هدف کلی درس:

در این درس دانشجو با انواع قوانین زیست محیطی و روش‌های پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط‌های آب، هوا، خاک، صدا، اقتصاد، ترافیک، فرهنگ، محیط بیولوژیکی، مناظر زیبا و مناطق ساحلی آشنا می‌شود و همچنین با شناسایی انواع روش‌های تجزیه و تحلیل اثرات توسعه، برای ارائه یک برنامه مدیریتی توانا خواهد گشت.

شرح درس:

دانشجو در پایان این درس بایستی قادر باشد قبل از انجام یک پروژه در مکانی از سرزمین پیش‌بینی نماید که چه اثرات مفید یا مضر بر محیط‌های فیزیکی بیولوژیکی و اجتماعی و اقتصادی از نظر فیزیکی، شیمیایی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در منطقه ایجاد خواهد کرد و روشهای ارزیابی را بداند که اثرات مختلف را مقایسه نماید و اثرات خوب و بد ناشی از اجرای پروژه مورد نظر را شناسایی و پیش‌بینی نماید و نهایتاً بهترین گزینه را انتخاب نمایند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

بخش اول:

- قوانین زیست محیطی از ابتدا تاکنون شامل دیدگاه‌های برنامه‌های توسعه کشور در این مورد (الگوی ارزیابی، پروژه‌های مشمول ارزیابی اعلام شده در سالهای ۸۸ و ۹۰) و کنواکسیون‌های همکاری‌های بین‌المللی مرتبط - آیین نامه اجرایی ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه و اقدامات انجام شده در مورد آن و سایر قوانین پیش‌بینی شده در برنامه‌های پنج ساله توسعه در ایران

- شورای عالی حفاظت محیط زیست و اشاره به مصوبات مرتبط با ارزیابی
- تعاریف و اصطلاحات مربوط به ارزیابی

- روشهای تهیه یک گزارش اثرات

- بخش‌های اساسی یک گزارش اثرات و بحث در مورد هر یک (غربالگری، تعیین محدوده کار، تهیه گزارش ارزیابی، بازنگری، پایش)

- انواع اثرات (اثرات کوتاه مدت اثرات دراز مدت، اثرات استراتژیک، اثرات تجمعی و.....).

- تشریح وضع موجود شامل محیط فیزیکی (هوا، آب، خاک,...)، بیولوژیک (انسان، حیوان، گیاه...)، و اجتماعی (اضعاف اقتصادی، فرهنگی.....) و بحث و تبادل نظر در مورد اجزاء هر یک از محیط‌های سه گانه.

- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات

• پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط‌های آبی

• پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر هوای محیط و اقلیم

• پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر خاک و خصوصیات زمین شناسی محیط

• پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر صدای محیط

• پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر شرایط اقتصادی و اجتماعی محیط





- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر ترافیک
- پیش‌بینی ارزیابی اثرات توسعه بر فرهنگ یک جامعه
- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط بیولوژیکی
- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر اکولوژی محیط
- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر مناظر زیبا و بکر
- پیش‌بینی و ارزیابی اثرات توسعه بر مناطق ساحلی
- بررسی تداخل بین اثرات

- روش‌های کلاسیک و نوین ارزیابی و تجزیه و تحلیل اثر و بحث و تشریح هر یک از روش‌ها با ذکر مثال‌های ملموس از جمله شبکه‌ها، چک لیست و انواع آن، ماتریس و انواع آن، روی هم گذاری و
- شاخص‌های توسعه پایدار
- مشارکت دادن مردم در تصمیم‌گیریها
- پایش و ضرورت آن در پروژه‌های ارزیابی

بخش دوم:

در این بخش دانشجو می‌بایستی:

- ۱- یک گزارش موجود ارزیابی را مطالعه، خلاصه و نقد نموده و ارائه نماید.
- ۲- یکی از مباحث درس ارزیابی با هماهنگی استاد انتخاب و بصورت پاور پوینت با حداقل منابعی که استاد تعیین می‌کند ارائه نماید.

منابع اصلی درس:

- 1- *-Assessment of sources of air, water, and land pollution : a guide to rapid source inventory techniques and their use in formulating environmental control strategies*, Alexander P. Economopoulos World Health Organization. Prevention of Environmental Pollution Unit last edition
- 2-*Environmental Impact Assessment*”, L. W. Canter, McGraw Hill Co. last edition
- 3-*Environmental Impact analysis Hand Book*, Rau, J. G & Wootten, D. C, Mc Graw Hill., last edition
- 4-*Method of Environmental Impact Assessment*, Peter Morris and Riki Therivel, Spon Press., last edition
- 5-*Environmental Impact Assessment*, David Lawrence, John Wiley & Sons Inc., last edition
- 6-R.K. Jain, L.V. Urban, G.S. Stacey, H.E. Balbach, Environmental Assessment, last edition
- 7-Y. Anjaneyulu , Valli Manickam, Environmental Impact Assessment Methodologies Second Ed., Y. Anjaneyulu , Valli Manickam, last edition
- 8-*Environmental Impact Assessment: A Guide to Best Professional Practices*, Charles H. Eccleston last edition
- 9-*Environmental Impact Assessments*, George T. Halley last edition

۱۰- ارزیابی اثرات زیست محیطی، تجربه، تنگناها و روند آینده، مترجمین: فریدون قدوسی، سعید فردوسی، انتشارات دایره سبز، آخرین چاپ

- ۱۱- ارزیابی اثرات زیست محیطی، محمود شریعت، و مسعود منوری ، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست ، آخرین چاپ
- ۱۲- ارزیابی اثرات زیست محیطی، سیدمسعود منوری، نشر: میترا، آخرین چاپ
- شیوه ارزشیابی دانشجو:
- ۱- نقد یک گزارش موجود ارزیابی وارائه یک مبحث تهیه شده ارزیابی توسط دانشجو % ۳۰
 - ۲- آزمون های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی % ۲۰
- امتحان کتبی پایان نیمسال % ۵۰

